

A liberális Baszagö

Van-e olyan, hogy nem magyar? Radió

A Népszava 1999. január 4-i számában Petri Lukács Ádám (a mottóban idézett költő újságírásba szorult fia) egy sajátos honi műfajban, az „előbírálóban” írja, Aranyfüstös egységben címmel: „...a vasárnapi újságban az Aranyfüst egyik alkotója, miután elmondja, hogy érzelmes és konzervatív műsört szeretne, közli, hogy a »Mit üzen a múlt a jövőnek« gondolat jegyében fognak dolgozni. Nos, a kedves Múlt bácsi azt üzeni a jövőkének, hogy ő maga sem hitte volna még tavaly májusban, hogy visszaszívároghat mindenhova. De ha már itt van, akkor biztosítja a közeljövő számára a teljes elbutulást, az etatizmust, a nemzetieskedő frazeológiát érvek helyett, na és a kormánytévét.” Az elfogulatlan, a gyűlöletmentes, az okos, a nem hercigeskedő újságírás hangja. Az SZDSZ-es tiszta hangé. Tiszta, mint a lap legéppisztolyozott volt tulajdonosának egykori irányvonala.

LOVAS ISTVÁN

Nagyapámnak mindig kétheti restanciája volt az újságokkal. Amit elolvasott, azt a kenyérvágó késsel felszeletelte vécepapírnak.

Így mindig kéthetes Népszavákat használtunk a klozetra. (Petri György: Nagyapámnak mindig)

A január 9-én indult televíziós műsor – mint ezt a Magyar Hírlap előzetes műsorismertetéséből is megtudhattuk, mely természetesen „véletlenül” kapta Az Aranyfüst első karikái lesajnáló címet – néhány témája: kitelepített németek és elűzött drávaszögi magyarok kálváriája; milyen tárgyalási taktikát követ az új minisztérium a Szovjetunióba hurcolt magyar műkincsek visszaszerzése érdekében; a legnagyobb magyar vár Burgenlandban. A habzó gyűlölet teljesen érthető. Drávaszögi magyarok, magyar műkincsek, magyar vár. Csupa magyar téma.

Magyarügyben Timár György – akinek szintén mindenről ugyanaz jut az eszébe, ha a szót hallja – a Magyar Hírlap január 8-i számában Gyurkovics Tibort támadja egy szándékosan félreértett kérdése ürügyén, és felteszi a provokatívnak szánt kérdést (talán hetvenezredszer), ki a nem magyar? És miután a kérdésre a válasz már évek óta késik, noha azt mindenki tudja, bárhol álljon is a táborok világában, tegyünk egy kísérletet a definiálásra. Messze nem tudományos, inkább könnyed, empirikus alapon. Kiindulásként: „tisztázási igénye” (hogy ki a magyar és „van-e olyan, hogy nem »magyar«?”) kizárólag és folyamatosan azoknak van és

lesz, akik saját magukról tökéletesen tudják, hogy kik, és akik nem ahhoz az oldalhoz tartozónak tekintik magukat, mint amely oldalra e hetilap olvasóinak többsége és Gyurkovics Tibor feltételezhetően sorolja magát. A „tisztázást” követelők egyébként ránézésre, értsd, viselkedési jegyek alapján is könnyen felismerhetők. A Himnusz felhangzása például lelki kínokat vagy pusztá unalmat, nyűgöt okoz nekik. Ha a Himnusz hallgató-éneklő tömegben a „tisztázni akarók” többen vannak, kis csoportokba verődve beszélgetnek egymással. Persze többnyire diszkrétan. Elgyorog felfedeznek egy-egy ismerőst, és odaintenek neki. Az utolsó taktusoknál már láthatóan megkönnyebbülnek.

Ők azok is, akik azt a szót, hogy „magyar”, saját magukra nem alkalmazzák. A „haza” szót sem kedvelik. A kettőt együtt még kevésbé. Ha párttá alakulnak, pártként ragaszkodnak magánszabályukhoz. Privát életükben vagy újságíróként a „nemzeti” szót – mint a „magyar” és a „haza” szót – főként pejoratív értelemben használják. A „pejoratívításhoz” érzelemből ragaszkodnak. Az „amerikai”, „cseh”, a „francia” vagy a „román” szó nem pejoratív nekik. Csak a „magyar”. A nemzeti jelképeket – a trikolorótól Ópusztaszerig – élből utálják.

Ha a hazafiságról (patriotizmusról) vagy nemzeti ragaszkodásról van szó, eloldalognak. Ha színvallásra kényszerítik őket, elmondják, a hazaszeretet „mélyen fekszik” az emberekben és olyan „természetes” érzés, amit nem „külsőségekkel” kell kifejezni. A világ népzenekeincéből kifejezetten a magyar irritálja őket. A Don-nyarban meghaltaktól, még emléküktől is irtóznak, de legjobban Trianon követ-

➤ kezmenyeinek felvetése vált ki belőlük kontrollálhatatlan dühöt, valódi vagy álfélelmet, illetve ellenérzést.

Ha bántalom (vélt vagy valós) éri őket, azonnal bírósághoz fordulnak, kártérítést követelnek, amely vélt vagy valós káruk többszöröse. Ha ők bántanak másokat, azt a dolgok természetes rendjének tekintik. Ha őket ítélik el, energiát, pénzt, időt nem kímélve, fülsiketítően hangos kampányt indítanak az elítélő ellen, azt bűnösnek állítják be. Saját magukat törvények felettinek tekintik. A kettős mércét mindenütt makacs és agresszív következetességgel használják. Világnézetük a liberalizmus. Főként a televízióban, rádiókban és az újságokban tenyésznek. A politikában is, de kapcsolataikat a médiával akkor sem veszítik el.

Néhány friss példa.

„A balliberális Baszagó ott ült a képernyőn. Orra mind hosszabbra nyúlt, míg egyszerre csak, súlyánál fogva, leszakadt, és beleesett a szájába.” Undort keltő, humortalan mondat. Ugyanis testi tulajdonságot gúnyol, és név helyett mozaikszót használ. De eredetijét nem mi írtuk, hanem a másik oldal. Így, érthetően, egy csapásra zsumalisztikai zsenialitással van dolgunk. Kovács Zoltán főszerkesztő, a Soros-támogatással megjelenő Élet és Irodalom 1999. január 8-i számában, címcímű vezető esszéjében az SZDSZ-es Kóródi Mária és a fideszes Répássy Róbert televíziós vitáját veszte ki. (Hogy az írásban ki a pozitív hős, talán már ki is találták.) Kóródi higgadtan érvel. „Ezek hallatán Répássy Róbert fejét enyhén oldalra fordítja, állát fölveti, pupillái kitágulnak, füleinek feszítvolsága megnő.” Taps a Bródy Sándor utcában. A Tolerancia-díj és a magyar Pulitzer-díj testközelbe került.

Most a Baszagó. Eörsi István – eszdeészes funkcionárius – mintegy nyolcvanadszor súlykolta az őt közlő lapok olvasóiba a vezérszót: Simperger. Legutóbb például az És említett számában, a Simperger és Kollár címet kapott írásában, melyben a Simperger csupa nagy betűvel szerepel. Hogy ki Simperger? Igazi eszdeészes trouvaille: Simicska és Gansperger nevének összevonása. Játék a nevekkel. Csúcséval, Pokoléval, Simicskáéval, Ganspergerével. Ismét liberális oldali játék olyanokkal, mint a testi jellemvonások. Azzal, amit kapunk, amit öröklünk, amiről nem tehetünk. Hogy ez liberálisék mintországában és más civilizált tájakon is elképzelhetetlen? Hogy a New York Times szerkesztője mondjuk egy Clitorric-ra (Clinton és a Demokrata párti Toricelli szenátor nevének játékos összevonása) az önjelölt szerző kéziratát csi-

Mészáros Tamás: tétélezük fel, hogy az olvasók többsége egyik vagy másik orgánomot a kormány számára ésszerűnek vélnél nagyobb érdeklődéssel tüntet ki. Ezt a spontán alakuló viszonyt pedig – tapasztalataink és reményeink szerint – egyedül a minőség képes hatékonyan befolyásolni. A gondolatok igazsága és a mondatok világozsága.

pesszel fogva vinné ki a folyosó végi csempézett helyiségbe? Sebj. Mint ahogyan az orranőtt Baszagót is – Bauer, Szabó és Göncz összevont neve – le kell húzni, a bemutatás után. Eörsi írja a Népszabadságban Bayer Zsoltnak a Népszabadság egy korábbi számában megjelent cikkével vitatkozva: „Azt állítottam, hogy ilyen első oldalas cím és képalírás a Lajtától nyugatra pusztán szakmai okokból is elképzelhetetlen”. A Nahlik-tévé, „őspatkány-bűzt lehel a szobákba”, írta a Lajtán túli tájakra hivatkozó Eörsi annak idején a Népszabadságban. Persze, hogy most a TV2 Híradója mit lehel ma a lakásokba, jó kérdés.

Monopóliumuk nemcsak a testi és egyéb adottságok szabad gúnyolására terjed ki, hanem a hírekre is. Két példa. A MaNcs január 7-i számában olvasható a közmédiaváltozásáról rajzolt képen: „Műsorának a szellemes Chrudinák címet választotta a veterán kolléga.” Édes mindegy, hogy Chrudinák több helyen nyilatkozott, mint például a Mai Nap 98. december 15-i számában is: az induló műsorának címe nem az ő ötlete („én ennél szerényebb vagyok” tette hozzá Chrudinák), de másoknak jobban tetszett ez a cím. Lényegtelen. A liberális sajtó úgy döntött, a címet Chrudinák adta. És mit gondolnak, ha ismét megjelenik egy cikk a Chrudinák címet kapott műsorról, mit írnak, ki adta a címet? Melyik forrásból idéznek? Az autentikusból vagy a szándékosan hazugból? Eltalálták. A hazug forrásból, amelyben – tegyük hozzá – még nem olvastuk Friderikuszról azt, hogy „Műsorának a szellemes Friderikusz címet választotta a veterán kolléga”.

Ugyanabban a cikkben egy-két sorral lejjebb a másik példa: „Járainak már az új A Hétben sikerült egy emlékezetes alakítania; a Pinochet-ügy kapcsán azt találta mondani, hogy az egykori chilei elnök, Allende öngyilkosságot követett el.” Hogy mennyire emlékezetes Járainak ez az alakítása, lásd a 28–29. oldalt, amelyet egy kis tényfeltárással fordítottunk. És arra, hogy kimutassuk a MaNcs igazi, mély, marxista gyökereit, mely reflexeiben érhető tetten igazán. Ezek a mély gyökerek az „alépitmény szintjén” a lopásba is behatolnak. Az SZDSZ ifjúsági hetilapja, mely a Postabankon keresztül a zsebünkből finanszírozta veszteségét, most ismét megtalálta a módját, hogy pénztárcánkban kotorásson. Kállai Éva, a Magyar Posta Hírlapelőfizetési és Elektronikus Posta Igazgatóságának igazgatója december 18-i keltezéssel tudatta az előfizetőkkel, hogy a megszűnt Magyar Narancs kiadójának vissza kellett volna térítenie az előfizetési díjat. De nem tette. „Ennek ellenére a Posta a körülmények mérlegelése és az előfizetők jogos igénye alapján úgy döntött, hogy a befizetett összegekért teljes mértékben helytáll, és rendezi azt Önök felé”. A Posta, amelyet mi, adófizetők tartunk el. És nem az utódlap utódkiadója.

Eltartjuk, mint a Magyar Rádió is, amelyben az adófizetőket a dominanciaör ismert tagjai tájékoztatják úgy, ahogyan azt a Komintern-ihletésű kézikönyvekből tanulták. Az egy évtizede még kék vattás kabátban, puskával a magyar nép ellen lögyakorlatra induló Bedő Iván (jó látvány lehetett), aki Hajdú István áldásával és Ju-

hász Judit intenzív hallgatása mellett izgatottan készül berlini posztjára, lenyúlta a Budakeszire látogató Joschka Fischer német külügyminisztert. Bedő – aki a berlini fal leomlását a helyszínen aludta át – december 7-én az Esti Krónikában azt mondta, Fischer a német külpolitika folytonosságát képviseli. Nos, ha Fischer valamit képvisel – mint azt hetilapunk múlt heti számában jelezte –, az a stafétabotot átnyújtó kollégája politikájától való elszakadást, mégpedig a NATO sarkkövének számító első nukleáris csapás doktrínájának ügyében. És hogy ebből mi lesz Bonn–Berlin és Washington között, arról még sokat fog tudósítani a Magyar Rádió berlini és New York-i tudósítója, bárki is képviselje az intézményt a kormány által bejelentett kiegyensúlyozott médiumok érájában.

Kétséges persze, hogy az olvasók egyáltalában tisztában vannak-e az itt leírtak minőségével. Ugyanis egy biztos minőségmérőt juttatott birtokunkba *Mészáros Tamás* (a Magyar Hírlap egyik SZDSZ-felelőse), aki lapja január 4-i számában Valamit a minőségről címen véletlenül ismét a liberális (a saját oldalát) dicséri. Eszmefuttatása végén így következtet: „Tételezzük fel, hogy az olvasók többsége egyik vagy másik orgánomot a kormány számára ésszerűnek véltnél nagyobb érdeklődéssel tüntet ki. Ezt a spontán alakuló viszonyt pedig – tapasztalataink és reményeink szerint – egyedül a minőség képes hatékonyan befolyásolni. A gondolatok igazsága és a mondatok világossága.” Alkalmazzuk ezt Mészárosékra. Mészáros és társai gondolatainak és mondatainak igazsága, a Mészáros-formula szerint, hatszor gyengébbek a Népszabadságban kifejezetteknél – ennyi ugyanis a két lap példányszáma közötti arány. A Beszélőben kifejezett gondolatok mintegy százezredrészt olyan világosak, igazak és minőségiek, mint a Kiskegyedben olvasható gondolatok. A Fürge Ujjak kenterbe veri az Élet és Irodalmat, a Blikk a MaNcsot, *Lagzi Lajcsi* zenéje *Pendereczkiét*. De fordítsuk meg: a Vasárnapi újság gondolatai kétszer olyan magvasak, mint a 16 Óráé. Mészárosnak azért nem kell elkeserednie: ha a Magyar Hírlap a Readers Digesthez hasonlóan a könyvkiadásra is koncentrálna, magvassága a konzervatív amerikai havilap háromszázezres előfizető taborát ellátó gondolatok szintjére is felkúszhat. Mert a példányszámot „egyedül a minőség képes hatékonyan befolyásolni”. És akkor a reklámról még nem is beszéltünk. Ami a Magyar Hírlapba alacsony példányszáma ellenére is áramlik. Hogy az áramoltatók miként viselkednek a himnusz éneklése alatt, arra csak tippelni tudunk. ■